

Haagse stolp staat los van samenleving

Gisteren, 18:27

Ooit was het CDA (de drie partijen die zouden fuseren tot het CDA: KVP, ARP en CHU), goed voor de helft van de zetels in de Tweede Kamer: 76 zetels in 1963. Op het toppunt had de PvdA meer dan een derde van de Kamerzetels (53 in 1977). Inmiddels staat in de laatste peiling van Maurice de Hond het CDA op 6 zetels, minder dan 10% van wat het ooit had, kleiner dan bijvoorbeeld de BoerenBurgerBeweging met 8 zetels. De PvdA is als machtsfactor verwaarloosbaar geworden, en heeft haar kerntaak opgegeven (het slaan van de brug tussen 'het welbegrepen eigenbelang der arbeidersklasse' en linkse idealisten).

Volkspartij

De VVD was ooit een volkspartij waar de rechtse kiezer opvattingen vertegenwoordigd zag. Door het charisma van Mark Rutte doet die partij het bij verkiezingen nog steeds goed, maar juist op rechts is de afstand tot het electoraat toegenomen, en na het vertrek van Rutte zal de VVD

electoraal in net zo'n gat vallen als het CDA. Dat had in de tijd van Lubbers ook niemand zien aankomen.

Het verschil met voorheen wordt zichtbaar als we de laatste peiling van De Hond erbij pakken. Daar hebben vier partijen (PVV, FVD, BBB en JA21) samen $20+6+8+7=41$ zetels. Dat is bijna een derde van het electoraat, 41 van de 150 zetels. Voor al die partijen was al vóór de verkiezingen duidelijk dat ze geen kans maakten om tot de regeringscoalitie toe te treden.

Als je van een parlement van 150 zetels op voorhand 41 zetels buiten haken zet, worden de verkiezingen en de daarop volgende coalitievorming en formatie van een kabinet feitelijk oninteressant. De rest van het soepie is zo ongeveer op elkaar aangewezen, en weet dat ook.

Taxatiefout

De twee linkse partijen PvdA en GroenLinks vormen op zijn best een voetnoot bij het geheel; ze waren dolgraag aangeschoven bij de formatie van dit kabinet. Dat was een grote taxatiefout; het zou er zeker toe geleid hebben dat ze electoraal verder zouden krimpen en daarmee bijna van het toneel zouden verdwijnen. Nu kunnen ze straks vanuit de oppositie moord en brand gaan schreeuwen, maar de kiezer zal zich goed kunnen herinneren hoe het tweetal knipmessend klaar stond om onder Rutte in een rechts kabinet te gaan, dus geloofwaardig wordt die oppositie niet meer.

Ondertussen zijn de partijen, zowel die van de regering als van de genoemde kleine linkse partijen, het onderling eens juist over een paar grote onderwerpen waar een meerderheid van de kiezers anders over denkt. Uit onderzoek blijkt dat het electoraat langs de economische as linkser is dan de Haagse politiek en langs de culturele as rechtser. Hier zijn zomaar drie onderwerpen. Mocht bijvoorbeeld CDA of PvdA de stoute schoenen durven aantrekken en die onderwerpen naar zich toe halen, dan ligt daar een kans op electoraal herstel. Maar dat zullen ze vrijwel zeker niet doen doordat bij de PvdA het resterende kader op een compleet andere lijn zit, en bij het CDA de traditioneel invloedrijke lobby's ook

waken als een harpij.

Kaasstolp

Drie onderwerpen waarover de kiezers anders denken dan de kaasstolp.

1. Nederland heeft belang bij goede samenwerking met buurlanden. Wij zijn tegelijk een land met een lange geschiedenis, eigen taal, een rijke cultuur, en op allerlei terreinen andere opvattingen dan de Fransen, de Italianen of de Duitsers. We willen zeer zeker niet, wat de Duitse regering nu weer voorstelt, en waar Brusselse bureaucraten elke dag van dromen, een eenwording tot de Verenigde Staten van Europa. We willen ook niet structureel de slordige rijksfinanciën van Griekenland en Italië aanvullen.

2. Onder het mom van vluchtelingen is er door Europese regels, activistische juristen en door malafide mensensmokkelaars een systematisch misbruik ontstaan, waarbij jonge mannen uit landen waar geen oorlog is, en die nooit als vluchtelingen erkend zullen worden, massaal hierheen komen en niet meer vertrekken. De Denen hebben dat weten te stoppen, en dat zou hier ook moeten gebeuren.

3. Klimaat is belangrijk, maar in plaats van reusachtige windmolens in dichtbevolkte steden, en in plaats van ondoordachte biomassa-plannen, zou het beter zijn naar Frans voorbeeld een paar kerncentrales neer te zetten.

Dit zijn drie onderwerpen die niet in strijd zijn met keurig liberalisme, sociaaldemocratie of christendemocratie, maar de gevestigde partijen maken er geen werk van.